

૨. રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર બહાર પાડવા અને નાણાં પરત કરવા

૧. નીલ કં. લીમીટેડે ૫૦,૦૦૦ ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ.૧૦નો અને ૩૦૦૦,૧૦% રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ દરેક રૂ.૧૦૦નો બહાર પાડ્યા. બધા શેર પૂર્ણ ભરપાઈ છે. નફાનુકસાન ખાતે રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ની જમા બાકી અને સામાન્ય અનામત ખાતે રૂ.૨,૨૦,૦૦૦ બાકી છે.

ડિરેક્ટરોએ નફા માંથી જરૂરી રકમનો ઉપયોગ કરી પ્રેફરન્સ શેર રૂ.૧૦૫થી પરત કરવાનું નક્કી કર્યું. જરૂરી આમનોંધ લખો.

૨. એક કંપની રૂ. .૧૦નો એક રૂ. ૮ ભરપાઈ એવા ૧૦% ૫૦,૦૦૦ રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરનાં નાણાં ૨૦% પ્રીમિયમથી પરત કરવા માંગે છે. કંપનીના ચોપડે જામીનગીરી પ્રીમિયમ રૂ.૪૦,૦૦૦ અને નફાનુકસાન ખાતે(જમા બાકી) રૂ.૨,૦૦,૦૦૦ની બાકી છે. કંપનીએ રૂ.૧૦ નો એક એવા ઓછામાં ઓછા ઇક્વિટી શેરો ૨૦% પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા. કંપનીના ચોપડે શેર બહાર પાડવાની આમનોંધ લખો.

૩. પાર્થ કંપની લિ . તેના ૧૨% ના ૨૦,૦૦૦ રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો શેર દીઠ રૂ.૭૦ ભરપાઈ ૨૫% પ્રીમિયમે પરત કરવા માંગે છે . કંપનીના ચોપડે જામીનગીરી પ્રીમિયમ રૂ.૧,૦૦,૦૦૦, તેમજ સામાન્ય અનામત રૂ.૪,૮૦,૦૦૦ ની બાકી દર્શાવે છે. કંપનીએ રૂ.૧૦ નો એક એવા ઓછામાં ઓછા ઇક્વિટી શેરો ૨૦% પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા. કંપનીના ચોપડે શેર બહાર પાડવાની આમનોંધ લખો.

૪. મલય કંપની લિ . તેના ૧૫% ના ૨૦,૦૦૦ રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો શેર દીઠ રૂ.૭૦ ભરપાઈ ૨૫% પ્રીમિયમે પરત કરવા માંગે છે . કંપનીના ચોપડે જામીનગીરી પ્રીમિયમ રૂ.૧,૦૦,૦૦૦, તેમજ સામાન્ય અનામત રૂ.૪,૮૦,૦૦૦ ની બાકી દર્શાવે છે. કંપનીએ રૂ.૧૦ નો એક એવા ઓછામાં ઓછા ઇક્વિટી શેરો ૨૦% પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા. કંપનીના ચોપડે શેર બહાર પાડવાની આમનોંધ લખો.

૫. નીચેના સંજોગોમાં મૂડી પરત અનામત ખાતે કેટલી રકમ લઈ જવામાં આવશે તેની ગણતરી કરો.

₹ 2,00,000 ના રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર 2.5% પ્રીમિયમે પરત,	₹ 1,00,000 ના નવા શેર 10% પ્રીમિયમે બહાર પાડેલ
₹ 2,00,000 ના રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર મૂળ કિંમતે પરત	₹ 1,50,000 ના નવા શેર મૂળ કિંમતે બહાર પાડેલ
₹ 3,00,000 ના રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર મૂળ કિંમતે પરત,	₹ 3,00,000 ના નવા શેર મૂળ કિંમતે બહાર પાડેલ
₹ 4,00,000 ના રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર 5% પ્રીમિયમે પરત,	₹ 2,00,000 ના નવા શેર 10% પ્રીમિયમે બહાર પાડેલ

પ્રશ્ન:૨ નીચેના દાખલા ગણો:

૧. વિક્રમ લિનું તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૩ ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે:

વિગત	રૂ.
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ :	
(૧) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો:	
(અ) શેરમૂડી : ૧૦ %ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર્સ દરેક રૂ. ૧૦૦નો, રૂ.૭૫ ભરપાઈ	૩,૦૦,૦૦૦
ઇક્વિટી શેરમૂડી દરેક રૂ. ૧૦૦નો	૮,૦૦,૦૦૦
અનામત અને વધારો : જામીનગીરી પ્રીમિયમ	૬૦,૦૦૦
નફા-નુકસાન ખાતું	૮૬,૦૦૦
અનામત ફંડ	૬૪,૦૦૦
કર્મચારી નફા ભાગ ભંડોળ (ઉપયોગ ન થાય)	૪૦,૦૦૦
ડીવીડન્ડ સમતુલા ફંડ	૪૮,૦૦૦
(૨) ચાલુ દેવાં :	૭૨,૦૦૦
(અ) વેપારી દેવાં : લેણદારો	
કુલ	૧૪,૮૦,૦૦૦
II. મિલકતો:	
(૧) બિનચાલુ મિલકતો:	
(અ) કાયમી મિલકતો	૭,૨૦,૦૦૦
(બ) બિનચાલુ રોકાણો	૩,૨૦,૦૦૦
(૨) ચાલુ મિલકતો : (અ) રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો – બેંક સિલક	૨,૪૦,૦૦૦
(બ) અન્ય ચાલુ મિલકતો	૨,૦૦,૦૦૦
કુલ	૧૪,૮૦,૦૦૦

કંપની ધારા ૨૦૧૩ ની જોગવાઈઓનું પાલન કરી, કંપની તેના ૧૦% રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરનાં નાણાં ૧૦% પ્રીમિયમથી પરત કરવા માગે છે. આ હેતુ માટે કંપનીએ જરૂરી સંખ્યામાં ઓછા માં ઓછા ઇક્વિટી શેર બહાર પાડે છે.

ત્યાર બાદ કંપની ૧૦% પ્રીમિયમથી પાંચ ઇક્વિટી શેરધારકને એક ઇક્વિટી શેર બોનસ શેર તરીકે મૂડી પરત અનામત ખાતાની બાકીનો ઉપયોગ કરે છે. જરૂરી આમનોંધ લખી, પ્રેફરન્સ શેર પરત કર્યા પછીનું નવું પાકું-સરવૈયું તૈયાર કરો.

૨. રતન લિમિટેડનું તારીખ ૩૧/૦૩/૨૦૨૬ ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે:

વિગત	નોંધ નંબર	રકમ (રૂ.)
છકિવેટી અને દેવા:		
(૧) શેરહોલ્ડર્સના ભંડોળો:		
(a) શેર મૂડી:		
- ૧૦,૦૦૦ છકિવેટી શેર, દરેક રૂ. ૧૦૦ નો તેવા પૂરા ભરપાઈ થયેલા		૧૦,૦૦,૦૦૦
- રૂ. ૧૦૦ નો એક એવા રૂ. ૮૦ ભરપાયેલા ૧૦% ના રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર		૪,૦૦,૦૦૦
- રૂ. ૧૦૦ નો એક એવા પૂરા ભરપાઈ થયેલા ૧૨% ના રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર		૨,૦૦,૦૦૦
(b) અનામત અને વધારો:		
- સામાન્ય અનામત		૩,૬૦,૦૦૦
- નફા-નુકસાન ખાતું		૧,૧૫,૦૦૦
- જામીનગીરી પ્રીમિયમ		૫૦,૦૦૦
(૨) ચાલુ દેવા:		
- વેપારી દેવા: લેણદારો		૨૫,૦૦૦
કુલ		૨૧,૫૦,૦૦૦
મિલકતો:		
(૧) બિન-ચાલુ મિલકતો:		
(a) કાયમી મિલકતો		૧૫,૨૫,૦૦૦

(ર) ચાલુ મિલકતો:		
(a) માલ સામગ્રી: સ્ટોક		૨,૦૦,૦૦૦
(b) વેપારી લેણા: દેવાદારો		૩,૦૦,૦૦૦
(c) રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો: બેંક સિલક		૧,૨૫,૦૦૦
કુલ		૨૧,૫૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી:

કંપનીએ તારીખ ૦૧-૦૪-૨૦૨૪ ના રોજ કંપની ધારા, ૨૦૧૩ ની કલમ ૫૫ ની જોગવાઈઓનું પાલન કર્યા બાદ બંને પ્રકારના પ્રેફરન્સ શેરના નાણાં ૧૦% પ્રીમિયમથી પરત કરવાનું નક્કી કર્યું. ધંધામાં રોકડ અને બેંક સિલક રૂ. ૧,૧૫,૦૦૦ રાખવાની છે.

પરત કરવાના હેતુથી કંપનીએ રૂ. ૧૦ નો એક એવા જરૂરી સંખ્યામાં ૧૦% ના પ્રીમિયમે ૧૦% ના ક્યુમ્યુલેટિવ પ્રેફરન્સ શેર બહાર પાડ્યા. પ્રેફરન્સ શેરહોલ્ડરોને નાણાં ચૂકવી આપ્યા.

પ્રેફરન્સ શેરના નાણાં પરત કર્યા બાદ, મૂડી પરત અનામતનો ઉપયોગ દર ૧૦ ઇક્વિટી શેરે ૧ પૂર્ણ ભરપાઈ ઇક્વિટી શેર બોનસ તરીકે આપવા માટે કરવો.

કંપનીના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો અને પ્રેફરન્સ શેર પરત કર્યા પછીનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

૩. ચેતના લિ.નું તારીખ ૩૧-૦૩-૨૦૨૬ નાં રોજનું પાકું-સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	રૂ.
૧. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ:	
(૧) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો:	
(અ) શેરમૂડી : ૧૫ %ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર્સ દરેક રૂ. ૧૦૦નો, રૂ.૬૦ભરપાઈ	૧,૨૦,૦૦૦
ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. ૧૦નો પૂરા ભરપાઈ	૬,૦૦,૦૦૦
અનામત અને વધારો : સામાન્ય અનામત	૧,૨૦,૦૦૦
નફા-નુકસાન ખાતું	૬૦,૦૦૦
જામીનગીરી પ્રીમિયમ	૨૦,૦૦૦
(ર) ચાલુ દેવાં : (અ) વેપારી દેવાં : વેણદારો	૮૦,૦૦૦

કુલ	૧૦,૦૦,૦૦૦
II. મિલકતો:	
(૧) બિનચાલુ મિલકતો:	
(અ) કાયમી મિલકતો	૭,૦૦,૦૦૦
(બ) બિન ચાલુ રોકાણો (દા.કિ.-૮૦,૦૦૦)(૮૦૦૦*૧૮૦ =૧,૪૪,૦૦૦ વેચાણ કિંમત રોકાણો)	૧,૧૪,૦૦૦
(૨) ચાલુ મિલકતો: અ. માલ સામગ્રી: સ્ટોક	૪૬,૦૦૦
બ. વેપારી લેણાં: દેવાદારો	૬૦,૦૦૦
ક. રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો – બેંક સિલક	૮૦,૦૦૦
કુલ	૧૦,૦૦,૦૦૦

૧-૪-૨૦૨૬ ના રોજ કંપનીએ કંપની ધારાની જોગવાઈઓનું પાલન કર્યા બાદ ૧૫% ના રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરો ૨૦% પ્રીમિયમથી પરત કરવાનું નક્કી કર્યું. આ હેતુ માટે નફા નુકશાન ખાતે રૂ. ૫૦,૦૦૦ ની બાકી રાખીને જરૂરી નવા ૧૨% ક્યુમ્યુલેટીવ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂ. ૧૦ નો રૂ. ૫ ના પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા. બધા જ રોકાણો રૂ. ૧૮૦ ના ભાવે વેચ્યા હતા. પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોને નાણા ચૂકવ્યા. પ્રેફરન્સ શેર પરત કર્યા બાદ કંપનીએ ૩૦ ઇક્વિટી શેરદીઠ ૮ બોનસ શેર મૂળ કિંમતે આપવાનું નક્કી કર્યું. ઉપરના વ્યવહારો નોંધવા કંપનીના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખી.

૪. રામ લિ.નું તારીખ ૩૧-૦૩-૨૦૨૬ નાં રોજનું પાકું-સરવૈયું નીચે પ્રમાણે છે.

વિગત	રૂ.
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ:	
(૧) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો:	
(અ) શેરમૂડી : ૮ %ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર્સ દરેક રૂ. ૧૦૦નો, પૂરા ભરપાઈ	૧૨,૦૦,૦૦૦
૬%ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર્સ દરેક રૂ. ૧૦૦નો, પૂરા ભરપાઈ-૮,૦૦,૦૦૦	
બાદ: બાકી હતા (શેર દીઠ રૂ.૨૦)- (૧૬,૦૦૦)	
૨૦,૦૦૦ ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. ૧૦૦નો પૂરા ભરપાઈ	૭,૮૪,૦૦૦
	૨૦,૦૦,૦૦૦
અનામત અને વધારો : જામીનગીરી પ્રીમિયમ	૧,૪૦,૦૦૦
નફા-નુકસાન ખાતું	૪,૦૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૧૨,૧૦,૦૦૦
(૨) ચાલુ દેવાં :	૩,૦૦,૦૦૦
(અ) વેપારી દેવાં : લેણદારો	
કુલ	૬૦,૩૪,૦૦૦
II. મિલકતો:	

(૧) બિનચાલુ મિલકતો: (અ) કાયમી મિલકતો	૨૮,૨૪,૦૦૦
(૨) ચાલુ મિલકતો	૩૨,૧૦,૦૦૦
કુલ	૬૦,૩૪,૦૦૦

તા.૧-૦૪-૨૦૨૬ નાં રોજ કંપનીએ ઉપરોક્ત બધા રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરો ૧૫% નાં પ્રીમીયમ પરત કરવાનું નક્કી કર્યું છે. તે માટે જરૂરી સંખ્યામાં ૧૦% પ્રીમીયમ ઇક્વિટી શેર બહાર પાડવામાં આવ્યા. બાકી હાવાળા શેર સિવાય બધી જ ચૂકવણી કરવામાં આવી હતી. ત્યાર બાદ કંપનીએ મૂડી પરત અનામતનો ઉપયોગ કરી પૂરેપૂરો ભરપાઈ બોનસ શેરો ઇક્વિટી શેર હોલ્ડરોને આપ્યા. જરૂરી આમનોંધ લખો.

૫. આલીસા લિનું તા. ૩૧-૦૩-૨૦૨૬ ના રોજનું પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે:

વિગત	રૂ.
I. ઇક્વિટી અને જવાબદારીઓ:	
(૧) શેરહોલ્ડરોનાં ભંડોળો:	
(અ) શેરમૂડી : ૮૦૦૦ ઇક્વિટી શેર દરેક રૂ. ૫૦૦	૪,૫૦,૦૦૦
૮ %ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર્સ દરેક રૂ. ૧૦૦નો પૂરો ભરપાઈ	૧,૩૦,૦૦૦
અનામત અને વધારો : નફા-નુકસાન ખાતું	૯૬,૦૦૦
(૨) ચાલુ દેવાં :	
(અ) વેપારી દેવાં : લેણદારો	૧,૧૩,૦૦૦
કુલ	૭,૮૯,૦૦૦
II. મિલકતો:	
(૧) બિનચાલુ મિલકતો:(અ) કાયમી મિલકતો:	
(૧) દૃશ્ય મિલકતો : ફર્નીચર	૧,૦૦,૦૦૦
(બ) બિનચાલુ રોકાણો	૩૭,૦૦૦

(ર) યાવુ મિલકતો : (અ) માલસામગ્રી: સ્ટોક	૪,૮૦,૦૦૦
(બ) વેપારી વેણાં: દેવાદારો	૧,૦૦,૦૦૦
(ક) રોકડ અને રોકડ સ્વરૂપની મિલકતો – બેંક સિલક	૬૨,૦૦૦
કુલ	૭,૮૮,૦૦૦

તારીખ ૧-૦૪-૨૦૨૬ કંપનીએ પ્રેફરન્સ શેર ૧૦% પ્રીમિયમે પરત કરવાનું નક્કી કર્યું. કંપનીએ નીચેની શરતોએ પ્રેફરન્સ શેર પરત કરવાનું નક્કી કર્યું. કંપનીના ચોપડે જરૂરી આમનોંધ લખો.

અ. રોકાણો રૂ.૩૨,૦૦૦માં વેચી દીધા.

બ. નફા-નુકસાન ખાતામાં રૂ.૨૪,૦૦૦ની બાકી રાખવાની છે.

ક. કંપનીએ જરૂરી સંખ્યાના રૂ.૫૦ નો એક એવા ઇક્વિટી શેર રૂ.૧૧ પ્રીમિયમે બહાર પાડ્યા.

આપવાનું નક્કી કર્યું. આમનોંધ લખો.